

2.4 ZÚČTOVÁNÍ POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ ZA SPOLEČNÍKY

Obsah

2.4 ZÚČTOVÁNÍ POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ ZA SPOLEČNÍKY	1
2.4.1 POHLEDÁVKY ZA SPOLEČNÍKY	1
2.4.2 ZÁVAZKY KE SPOLEČNÍKŮM	3
SHRNUTÍ	5
LITERATURA	5

Skupina 35 – Pohledávky za společníky se zabývá zúčtováním pohledávek, které účetní jednotka eviduje vůči jednotlivým společníkům, kteří ji vlastní. V této účtové skupině nalezneme rozvahové účty aktivní. Jedná se o pohledávky vůči společníkům nebo akcionářům, kteří vlastní příslušný majetkový podíl v dané účetní jednotce. Evidují se zde pohledávky neobchodního charakteru! Účetní jednotka bude opět používat analytickou evidenci dle vlastní potřeby.

Skupina 36 – Závazky ke společníkům se zabývá účtováním krátkodobých závazků vůči společníkům dané účetní jednotky. Jedná se jak o závazky vůči společníkům, kteří tvoří konsolidovaný celek, tak též i za ostatními společníky.

2.4.1 POHLEDÁVKY ZA SPOLEČNÍKY

35–Pohledávky za společníky

- 351 – Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba
- 352 – Pohledávky – podstatný vliv
- 353 – Pohledávky za upsaný základní kapitál
- 354 – Pohledávky za společníky při úhradě ztráty obchodní korporace
- 355 – Ostatní pohledávky za společníky obchodní korporace
- 358 – Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti

351 - Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba

Jedná se o aktivní rozvahový účet. Používá se pro zaznamenání hospodářských operací spojených s pohledávkami, které eviduje daná účetní jednotka vůči svému společníkovi, který tuto společnost majetkově ovládá. Zpravidla se může jednat o různé půjčky, které si půjčí společník, který vlastní podíl vyšší než 40 % a zároveň disponuje většinou hlasovacích práv. Jedná se o vztahy mezi subjekty v rámci integračního seskupení podniků, které tvoří konsolidovaný celek.

352 - Pohledávky – podstatný vliv

Jedná se o aktivní rozvahový účet. Používá se pro zaznamenání hospodářských operací spojených s pohledávkami, které eviduje daná účetní jednotka vůči svému společníkovi, který tuto společnost majetkově ovládá. Zpravidla se může jednat o různé půjčky, které si půjčí

společník, který vlastní podíl v rozmezí 20 - 50 %. Jedná se o integrační seskupení podniků, které tvoří konsolidovaný celek.

353 – Pohledávky za upsaný základní kapitál

Jedná se o aktivní rozvahový účet. Používá se pro zaznamenání hospodářských operací spojených s pohledávkami, které eviduje daná účetní jednotka vůči svým společníkům či akcionářům, kteří se zavázali ve společenské smlouvě či úpisem akcií k navýšení základního kapitálu dané účetní jednotky.

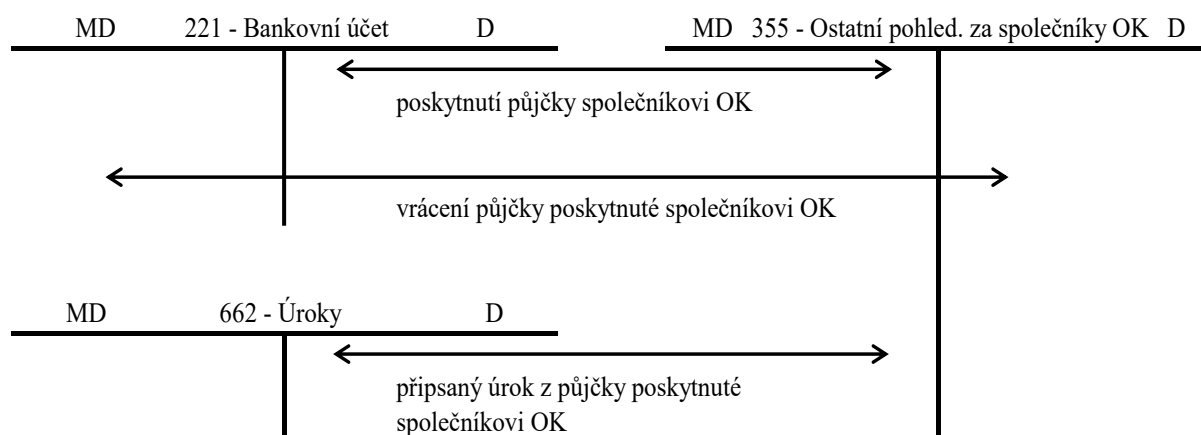
Účet slouží k zachycení pohledávek za jednotlivými upisovateli, kteří upisují základní kapitál nebo jiný vklad do dané účetní jednotky. Tento účet se používá pro většinu právních forem podnikání jako je např. akciová společnost, společnost s ručením omezeným, komanditní společnost, družstvo apod. Účetní operace související s touto problematikou budou probrány v rámci účtové třídy 4.

354 – Pohledávky za společníky při úhradě ztráty obchodní korporace

Jedná se o aktivní rozvahový účet. Používá se pro zaznamenání hospodářských operací spojených s pohledávkami, které eviduje daná účetní jednotka vůči svému společníkovi, při úhradě ztráty. Aby bylo možné tuto pohledávku evidovat, musí existovat ve společenské smlouvě ustanovení, které tuto problematiku upravuje. Používá se zejména v právních formách podnikání, jako je společnost s ručením omezeným či komanditní společnost v případě komplementářů. V akciové společnosti nelze používat tento účet, neboť akcionáři nemají povinnost hradit ztrátu dané účetní jednotky! Účetní operace související s touto problematikou budou probrány v rámci účtové třídy 4.

355 – Ostatní pohledávky za společníky obchodní korporace

Jedná se o aktivní rozvahový účet. Používá se pro zaznamenání hospodářských operací spojených s pohledávkami, které eviduje daná účetní jednotka vůči svým společníkům a tyto pohledávky nebylo možné zaznamenat na předchozí výše uvedené účty. Jedná se zejména o různé půjčky společníků v dané obchodní korporaci, kdy tito společníci využívají dané peněžní prostředky pro svoji osobní spotřebu apod. Účetní zachycení operací týkající se půjčky poskytnuté společníkovi je znázorněno na obrázku 1.

Obrázek 1 Účtování půjčky společníkovi

Zdroj: Vlastní zpracování.

358 – Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti

Jedná se o aktivní rozvahový účet. Používá se pro zaznamenání hospodářských operací spojených s pohledávkami, které vznikly za společníky sdruženými ve společnosti (dříve sdružení bez právní subjektivity). Společnost vznikne, zaváže-li se několik osob sdružit jako společníci za společným účelem činnosti nebo věci. Podle ustanovení nového občanského zákoníku nejde o právnickou osobu, a proto nemá tato společnost tzv. právní osobnost (právní subjektivitu). Cílem společnosti mohou být činnosti jak charakteru podnikatelského, tak i nepodnikatelského.

2.4.2 ZÁVAZKY KE SPOLEČNÍKŮM

36–Závazky ke společníkům

361 – Dluhy – ovládaná nebo ovládající osoba

362 – Dluhy – podstatný vliv

364 – Dluhy ke společníkům obchodní korporace při rozdělování zisku

365 – Ostatní dluhy ke společníkům obchodní korporace

366 – Dluhy ke společníkům obchodní korporace ze závislé činnosti

367 – Dluhy z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů

368 – Dluhy ke společníkům sdruženým ve společnosti

361 – Dluhy – ovládaná nebo ovládající osoba

Jedná se o pasivní rozvahový účet. Používá se pro zaznamenání hospodářských operací spojených s dluhy, které eviduje daná účetní jednotka vůči svému společníkovi, který tuto společnost majetkově ovládá. Zpravidla se může jednat o různé půjčky, které si půjčí daná účetní jednotka u společníka, který vlastní podíl vyšší než 40 % a zároveň disponuje většinou hlasovacích práv. Jedná se o vztahy mezi subjekty v rámci integračního seskupení podniků, které tvoří konsolidovaný celek.

362 – Dluhy – podstatný vliv

Jedná se o pasivní rozvahový účet. Používá se pro zaznamenání hospodářských operací spojených s dluhy, které eviduje daná účetní jednotka vůči svému společníkovi, který tuto společnost majetkově ovládá. Zpravidla se může jednat o různé půjčky, které si půjčí příslušná účetní jednotka u daného společníka, který vlastní majetkový podíl v rozmezí 20 - 50 %. Jedná se o integrační seskupení podniků, které tvoří konsolidovaný celek.

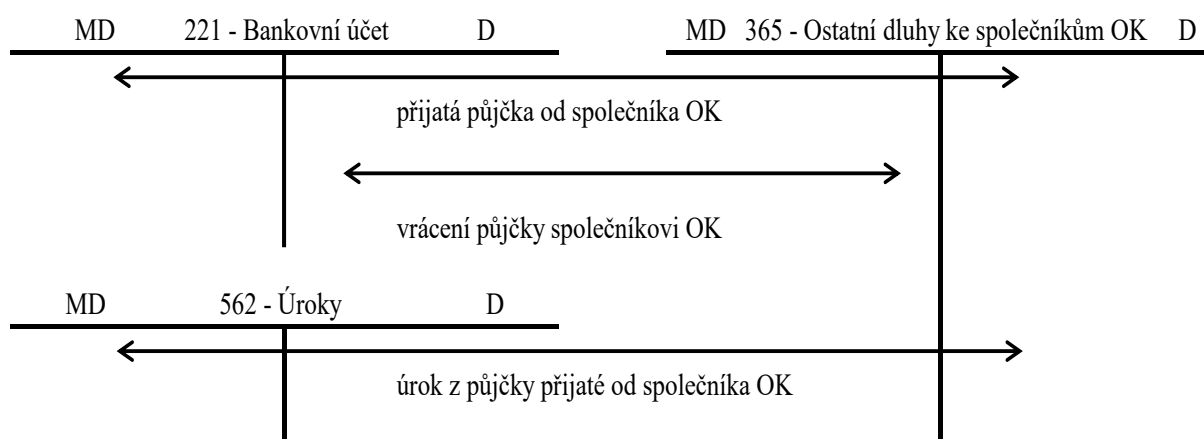
364 – Dluhy ke společníkům obchodní korporace při rozdělování zisku

Jedná se o pasivní rozvahový účet, který se používá pro zachycení účetních transakcí spojených s výplatou podílu na výsledku hospodaření (v případě akciové společnosti se jedná o dividendy). O rozdělení výsledku hospodaření rozhoduje valná hromada, která může, ale nemusí schválit vyplacení těchto podílů. Používá se u většiny právních forem podnikání, přičemž závazek vzniká rozhodnutím valné hromady a zaniká úhradou tohoto podílu

jednotlivým společníkům či akcionářům. Účetní operace související s touto problematikou budou probrány v rámci účtové třídy 4.

365 – Ostatní dluhy ke společníkům obchodní korporace

Jedná se o pasivní rozvahový účet, který se používá pro zachycení účetních transakcí spojených s dluhy vůči společníkům zejména z titulu přijaté krátkodobé půjčky. V případě, že účetní jednotka má potřebu získat krátkodobý cizí kapitál pro financování své činnosti, je možné si příslušné prostředky vypůjčit u svých společníků. V době splatnosti je povinna daná účetní jednotka uhradit svůj dluh včetně případného úroku. Účetní zachycení operací týkající se půjčky poskytnuté společníkem je znázorněno na obrázku 2.

Obrázek 2 Účtování půjčky společníkem

Zdroj: Vlastní zpracování.

366 – Dluhy ke společníkům obchodní korporace ze závislé činnosti

Jedná se o pasivní rozvahový účet, který se používá pro zachycení účetních transakcí spojených se mzdovými náklady společníků. Pro společníky obchodní korporace není možné používat účet 331 – Zaměstnanci pro zúčtování hrubých mezd, nýbrž je nezbytné používat účet 366. Je tomu tak z důvodu, že společník není považován za zaměstnance. Obdobě se postupuje i v případě družstev. Účetní operace související s touto problematikou byly probrány v rámci účtové skupiny 34.

367 – Dluhy z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů

Jedná se o pasivní rozvahový účet, který se používá pro zachycení účetních transakcí spojených se závazkem příslušné účetní jednotky, že uhradí upsaný majetkový podíl či vklad u jiné obchodní korporace.

368 – Dluhy ke společníkům sdruženým ve společnosti

Jedná se o pasivní rozvahový účet. Používá se pro zaznamenání hospodářských operací spojených s dluhy, které vznikly ke společníkům, kteří jsou sdruženi ve společnosti (dříve

sdužení bez právní subjektivity). Společnost vznikne, zaváže-li se několik osob sdružit jako společníci za společným účelem činnosti nebo věci. Podle ustanovení nového občanského zákoníku nejde o právnickou osobu, a proto nemá tato společnost tzv. právní osobnost (právní subjektivitu). Cílem společnosti mohou být činnosti jak charakteru podnikatelského, tak i nepodnikatelského.

SHRNUTÍ

Účtová skupina 35 se zabývá zúčtováním pohledávek, které účetní jednotka eviduje vůči jednotlivým společníkům, kteří ji vlastní, nebo pohledávky mezi majetkově propojenými osobami, např. podniky ve skupině či ve sdružení. V této účtové skupině nalezneme rozvahové účty aktivní. Jedná se o pohledávky vůči společníkům nebo akcionářům, kteří vlastní příslušný majetkový podíl v dané účetní jednotce. Evidují se zde pohledávky neobchodního charakteru! Účetní jednotka bude opět používat analytickou evidenci dle vlastní potřeby.

Účtová skupina 36 se zabývá účtování krátkodobých závazků vůči společníkům dané účetní jednotky. Jedná se jak o závazky vůči společníkům, kteří tvoří konsolidovaný celek, tak též i za ostatními společníky, nebo závazky mezi majetkově propojenými osobami, např. podniky ve skupině či ve sdružení.

LITERATURA

HASPROVÁ, Olga a Zdeněk BRABEC. *Základy účetnictví podnikatelských subjektů*. Vydání 2. aktualizované. Liberec: Technická univerzita v Liberci, Ekonomická fakulta, Katedra financí a účetnictví, 2019. ISBN 978-80-7494-490-1.

